

کنوانسیون رفع کلیه تبعیضات علیه زنان

مصوبه ۱۸ دسامبر ۱۹۷۹

مجمع عمومی سازمان ملل متحد

کنوانسیون رفع کلیه تبعیضات علیه زنان

مصوبه ۱۸ دسامبر ۱۹۷۹

مجمع عمومی سازمان ملل متحد

دول عضو کنوانسیون حاضر، با عنایت به اینکه منشور سازمان ملل متحد بر حقوق اساسی بشر، مقام و منزلت هر فرد و برابری حقوق زن و مرد تأکید مجدد دارد، با اعتقاد بر اینکه اعلامیه جهانی حقوق بشر بر اصول جایز نبودن تبعیض تأکید دارد و اعلام می‌دارد که کلیه افراد بشر آزاد به دنیا آمده و از نظر مقام و منزلت و حقوق یکسان بوده و مجاز به استفاده از کلیه حقوق و آزادیها بدون هیچگونه تمایزی از جمله جنسیت می باشند، با تأکید بر اینکه دول عضو میثاق های بین المللی حقوق بشر متعهد میباشند تا زنان و مردان از حقوق اساسی، اجتماعی، فرهنگی، مدنی و سیاسی برخوردار گردند، با در نظر گرفتن اینکه کنوانسیون های بین المللی که تحت نظر سازمان ملل متحد و آژانسهای تخصصی منعقد گردیده موجب استیفاء حقوق زن و مرد گردیده، با توجه به اینکه به موجب قطعنامه ها، اعلامیه ها و توصیه های سازمان ملل متحد و آژانسهای تخصصی برابری حقوق زن و مرد ارتقاء بخشیده شده، بانگرانی از اینکه علیرغم صدور اسناد مختلف، اعمال تبعیضات علیه زنان بطور گسترده بی همچنان ادامه دارد.

با یاد آوری اینکه اعمال تبعیضات علیه زنان ناقض اصول برابری حقوق و احترام به شخصیت بشری باشد و مانع شرکت زنان در شرایط مساوی با مردان در زنده گی سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی به کشور خود میشوند و از کامیابی و موفقیت جامعه و خانواده ممانعت می نمایند و تحول کامل استعداد های زنان را در خدمت به کشور و بشریت مشکلتر میسازد، با نگرانی از اینکه زنان در شرایط فقر و تنگدستی حد اقل دسترسی را به مواد غذایی، بهداشتی، تحصیلات، دوره آموزشی و امکانات استخدامی و سایر نیازها دارند.

با اعتقاد بر اینکه تشکیل نظام نوین اقتصاد بین المللی بر اساس مساوات و عدالت در استیفاء برابری بین مردان و زنان نقش مهمی را ایفا می نماید. با تأکید بر اینکه ریشه

کن کردن آپارتاید، اشکال مختلف نژاد پرستی، تبعیض نژادی، استعمار، استعارنو، تجاوز، اشغال، سلطه و دخالت خارجی در امور داخلی دولت ها رکن اساسی برخورداری زنان و مردان از حقوق خود می باشد. با تاکید بر اینکه تحکیم صلح و امنیت بین المللی تشنج زدایی بین المللی، همکاری های دوجانبه دول صرف نظر از سیستم های اجتماعی و اقتصادی آنها، خلع سلاح عمومی و کامل و بالاخص خلع سلاح اتمی تحت نظارت و کنترل شدید و موثر بین المللی، تأیید اصول عدالت، مساوات و منافع متقابل در روابط بین کشورها و احقاق حق مردم تحت سلطه استعمار و بیگانه و اشغال خارجی در مقابل خود مختاری و استقلال و همچنین احترام به حق حاکمیت ملی و تمامیت ارضی باعث رشد و پیشرفت اجتماعی خواهد شد و در نتیجه باعث ایجاد مساوات بین مردان و زنان میگردد، با اعتقاد بر اینکه رشد تمام و کامل یک کشور، رفاه جهانی و برقراری صلح مستلزم شرکت یکپارچه زنان در تمام زمینه ها در شرایط مساوی بامردان است.

با در نظر گرفتن سهم عمده زنان در ایجاد رفاه خانواده و پیشرفت جامعه که تا کنون کاملاً شناخته نشده است، اهمیت اجتماعی مادر و نقش والدین در خانواده و تربیت کودکان و با آگاهی از اینکه نقش زنان در زایمان نباید اساس تبعیض باشد و تربیت کودکان نیازمند، تقسیم مسوولیت بین زن و مرد و جامعه بطور کلی میباشد. با اطلاع از اینکه هرگونه تغییری در نقش معمولی مردان و همچنین زنان در جامعه و خانواده مستلزم وجود حقوق مساوی بین زن و مرد میباشد.

تصمیم گرفتند اصول مربوط به اعلامیه رفع تبعیضات علیه زنان را به مورد اجرا گذاشته و بدین منظور اقداماتی را جهت از میان برداشتن کلیه اشکال و انواع آن اتخاذ نمایند. و بشرح زیر توافق کردند:

ماده اول:

واژه «تبعیضات علیه زنان» در این کنوانسیون به معنی قایل شدن هرگونه وجه تمایز، قایل شدن استثناء یا محدودیتی بر اساس جنسیت است که به رسمیت شناختن آزادیهای اساسی زنان حق بهره وری و رعایت حقوق بشر در مورد آنها در زمینه های سیاسی و اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی و مدنی و یا سایر موارد بدون توجه به وضعیت تأهل آنها و مساوات حقوق زن و مرد خلل و آسیب وارد آورد.

ماده دوم:

دول عضو تبعیضات علیه زنان را به هر شکلی محکوم کرده و موافقت مینمایند بدون درنگ و به طرق مقتضی سیاست رفع تبعیضات علیه زنان درپیش گرفته شود و بدین منظور در مورد مسایل زیر تعهد می نمایند.

الف: گنجاندن اصل مساوات زن و مرد در قانون اساسی و سایر قوانین مربوط هرکشور چنانچه تاکنون منظور نشده باشد، و حصول اطمینان از تحقق چنین اصلی بوسیله وضع قانون یا سایر طرق مقتضی دیگر.

ب: اتخاذ تدابیر قانونی و غیره از آن جمله اعمال تحریم در صورت اقتضاء به منظور جلوگیری از بکار بردن تبعیضات علیه زنان.

ج: حمایت قانونی از حقوق زنان براساس شرایط مساوی با مردان و حصول اطمینان از حمایت موثر از زنان علیه تبعیضات از طریق مراجع ملی ذیصلاح و سایر موسسات قضایی دولتی.

د: خود داری از انجام هرگونه عملی علیه زنان و یا به کار بردن تبعیضات درمورد آنها و حصول اطمینان از اینکه مقامات دولتی و موسسات مطابق با تعهدات خود به وظایف شان عمل خواهند کرد.

ه: اتخاذ اقدامات مقتضی به منظور رفع تبعیضات علیه زنان توسط هر فرد، سازمان یا شرکت.

اتخاذ تدابیر لازم از جمله وضع قوانین به منظور جرح و تعدیل یا فسخ قوانین متعارف و مقررات موجود که موجب به کار بردن تبعیض علیه زنان میگردد.

ز: فسخ کلیه مقررات کیفری یا جزائی که تبعیضات علیه زنان را در بر دارد.

ماده سوم:

دول عضو در تمام زمینه ها بالا خص زمینه های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی کلیه اقدامات لازم از جمله وضع قوانین را به منظور رشد و پیشرفت کامل زنان به عمل می آورند تا اجرای حقوق بشروبره مندی آنها از آزادی های اساسی بر مبنای مساوات بامردان تضمین گردد.

ماده چهارم:

- ۱- اتخاذ تدابیر ویژه موقتی توسط دول عضو که هدف آن تسریع دوفاکتور مساوات بین مردان و زنان میباشد، بنابه تعریف این کنوانسیون نباید (تبعیض) تلقی گردد. اما به هیچ وجه حفظ ستنداردهای جدا و نابرابر رابه عنوان یک پی آمد دربرنخواهد داشت. این اقدامات پس از تحقق رفتار و فرصتهای برابر متوقف خواهد شد.
- ۲- اتخاذ تدابیر ویژه توسط دول عضو از جمله اقداماتی هستند که در این کنوانسیون برای حمایت از مادران صورت میگیرد و نباید تبعیض آمیز تلقی گردد.

ماده پنجم:

دول عضو اقدامات مقتضی زیر را بعمل می آورند:

الف: تغییر الگوهای اجتماعی و فرهنگی رفتار مردان و زنان به منظور از میان برداشتن تعصبات، سنت ها و روش هایی که مبتنی بر آرمان طرز فکر، پست نگری یا برترنگری جنسیت و یا نقش های کلیشه یی برای مردان و زنان میباشد.

ب: حصول اطمینان از این که تربیت خانواده، درک صحیح از وظیفه اجتماعی مادر و شناسایی مسئولیت مشترک مرد و زن در پرورش و تربیت کودکان را شامل میگردد، منافع کودکان در تمام موارد در اولویت قرار دارد.

ماده ششم:

دول عضو کلیه اقدامات مقتضی از جمله وضع قوانین رابه منظور جلوگیری از سوء استفاده از زنان و استثمار آنان بعمل خواهند آورد.

ماده هفتم:

دول عضو به منظور رفع تبعیضات علیه زنان در زندگی سیاسی و اجتماعی کشور کلیه اقدامات مقتضی را بعمل خواهند آورد. بالا خص در شرایط مساوی بامردان حقوق زیر رابه زنان اعطا خواهند کرد:

الف: حق شرکت در کلیه انتخابات و همه پرسی های عمومی و واجد صلاحیت بودن برای انتخاب شدن در تمام ارگان های منتخب مردمی.

ب: حق شرکت در تعیین سیاست دولت و اجرای آن در دوایر دولتی و انجام کلیه وظایف عمومی در تمام سطوح دولت.

ج: حق شرکت در سازمانها و انجمن های غیردولتی که بازنده گی سیاسی و اجتماعی کشور در ارتباط باشد.

ماده هشتم:

دول عضو اقدامات مقتضی را بعمل خواهند آورد تا بدون هیچ گونه تبعیض در شرایط مساوی با مردان این فرصت به زنان داده شود که دولت خود را در سطح بین المللی معرفی نمایند و در سازمانهای بین المللی نقش داشته باشند.

ماده نهم:

۱- دول عضویه زنان حقوق مساوی با مردان در مورد کسب، تغییر یا حفظ ملیت آنان اعطا خواهند کرد. ممالک عضو بالاخص تضمین میکنند، که با ازدواج با فرد خارجی و تغییر ملیت همسر در طی دوران ازدواج بطور خود بخود باعث تغییر ملیت زن بین وطنی شدن یا تحمیل اجباری ملیت شوهر نمی گردد.

۱- دولت های عضو در مورد ملیت کودکان به زنان حقوق مساوی با مردان اعطا خواهند کرد.

ماده دهم:

دول عضو کلیه اقدامات مقتضی را به عمل خواهند آورد تا به منظور رفع تبعیضات علیه زنان به آنها حقوق مساوی با مردان در زمینه آموزش و پرورش و بالاخص بر اساس مساوات بین زن و مرد در موارد زیر اعطا گردد.

الف: امکانات و شرایط مساوی با مردان در زمینه شغلی و حرفه ای و در جهت اخذ مدارک تحصیلی از موسسات آموزشی در کلیه رشته ها چه در شهر و چه در روستا. این تساوی شامل دوره های پیش دبستانی (مرحله کودکستان) آموزش عمومی، فنی، حرفه ای و آموزش عالی فنی و نیز دوره های حرفه ای مختلف میباشد.

ب: امکان دسترسی به برنامه های آموزشی، امتحانات و کادر آموزشی مشابه که مشخصات و استانداردهای مشابه را دارا باشند، و ساختمان و لوازم مدرسه همان کیفیت را داشته باشند.

ج: از بین بردن هرگونه مفهوم کلیشه ای از نقش زنان و مردان در کلیه سطوح و در اشکال مختلف آموزشی از طریق تشویق به آموزش مختلط و سایر انواع روشهای آموزشی که نیل به این هدف را ممکن می سازد و بالاخص از طریق تجدید نظر در کتب درسی و برنامه های آموزشی مدارس و تأیید روش های آموزشی.

د: امکانات استفاده از بورسها و سایر مزایای تحصیلی مشابه.

ه: امکانات مشابه جهت دست یابی به برنامه های مربوط به ادامه تحصیلات از جمله برنامه های عملی سواد آموزی بزرگسالان بخصوص برنامه هاییکه به هدف کاهش هرچه سریعتر شکاف آموزشی موجود بین زنان و مردان میباشد.

و: کاهش تعداد دانش آموزان دختری که ترک تحصیل میکنند و تنظیم برنامه های برای دختران و زنانیکه قبلا ترک تحصیل کرده اند.

ز: امکانات مشابه برای شرکت فعال زنان در امور ورزشی و تربیت بدنی.

ح: دسترسی به اطلاعات آموزشی ویژه (خاص) که سلامتی و تندرستی خانواده را تضمین مینماید، از جمله اطلاعات و پیشنهاداتی در مورد برنامه ریزی خانواده.

ماده یازدهم:

۱- دول عضو کلیه اقدامات مقتضی را بعمل خواهند آورد تا هرگونه تبعیض علیه زنان در زمینه شغلی از بین برود و براساس اصل تساوی حقوق، بین زنان و مردان حقوق مشابه برای آنها تضمین شود بالا خص در موارد زیر:

الف: حق اشتغال بکار بعنوان حق لایتنجری افراد بشر.

ب: حق استفاده از امکانات مشابه شغلی، از جمله رعایت ضوابط یکسان در مورد انتخاب شغل

ج: حق انتخاب آزادانه حرفه و پیشه، حق ارتقای مقام، برخورداری از امنیت شغلی و تمام امتیازات و شرایط شغلی و حق استفاده از دوره های آموزش حرفه یی و باز آموزی از جمله کارآموزی و حق شرکت در دوره های آموزشی حرفه یی پیشرفته و آموزش مرحله یی.

د: حق دریافت دستمزد برابر و نیز استفاده از مزایا و حق برخورداری از رفتار یکسان در مشاغلی که دارای ارزش برابراند. همچنین قضاوت یکسان در ارزیابی کارمشابه.

ه: حق استفاده از بیمه های اجتماعی بخصوص در هنگام بازنشسته گی، دوران بیکاری، هنگام بیماری و ناتوانی و دوران پیری و در سایر موارد مشابه و نیز حق استفاده از رخصتی استحقاقی.

و: حق رعایت اصول بهداشتی برای حفظ سلامتی و رعایت ایمنی (امنیت) در محیط کار، بطوریکه تندرستی آنها در دوران بارداری تضمین شود، آسیبی به سلامت آنها وارد نگردد.

۲- به منظور جلوگیری از اعمال تبعیضات علیه زنان به هنگام ازدواج و بارداری و تضمین حق مسلم آنان جهت کار، دول عضو اقدامات زیر را بعمل خواهند آورد:

الف: ممنوعیت اخراج به دلیل بارداری یا مریضی زایمان و تبعیض در اخراج براساس وضعیت زنا شویی که در غیر اینصورت مشمول تحمیل مجازات میشود.

ب: صدور اجازه مرخصی زایمان با حقوق یا مزایای اجتماعی مشابه بدون ازدست رفتن شغل قبلی سمت یا مزایای اجتماعی.

ج: تشویق به ارائه خدمات اجتماعی لازم بنحوی که والدین را قادر نماید تعهدات خانواده گی را با مسئولیت های شغلی هماهنگ سازند و به خصوص با فراهم آوردن تسهیلات برای مراقبت از کودکان تا (مادران) بتوانند در زندگی اجتماعی شرکت نمایند.

د: حمایت خاص از زنان هنگام بارداری، در مشاغلی که به اثبات رسیده برای آنها زیان آور است.

۳- قوانین حمایت کننده متذکره در این باره بطور متناوب همراه با پیشرفت اطلاعات و دانشهای علمی و تکنولوژی مورد بررسی قرار خواهند گرفت. و در صورت لزوم این قوانین تجدید چاپ، لغو و یا تمدید خواهند گردید

ماده دوازده هم:

۱- دول عضو کلیه اقدامات لازم را در مورد رفع تبعیضات علیه زنان در زمینه حفظ سلامتی آنان بعمل خواهند آورد، تا دسترسی به خدمات صحتی از جمله خدماتی که به برنامه ریزی خانواده مربوط میشود، براساس رعایت مساوات بین مردان و زنان امکان پذیر باشد.

۲- دول عضو علاوه بر مفاد پاراگراف یک این ماده خدمات لازم را در دوران بارداری، هنگام زایمان و در دوران پس از زایمان ارائه خواهند کرد، در صورت لزوم خدمات رایگان در اختیار آنها خواهند گذاشت و نیز آنها را از غذای مناسب در دوران بارداری و دوران شیردهی بهره مند خواهند ساخت.

ماده سیزدهم:

۱- دول عضو کلیه اقدامات لازم را به منظور رفع تبعیضات علیه زنان در سایر زمینه های زنده گی اقتصادی و اجتماعی بعمل خواهند آورد تا براساس اصل بر خورداری از حقوق مساوی و یکسان مردان و زنان بالاخص موارد ذیل رعایت گردد:

الف: حق استفاده از مزایای خانواده گی.

ب: حق استفاده از وامهای بانکی، رهن و سایر اشکال اعتبارات مالی.

ج: حق شرکت در فعالیت های تفریحی، رشته های ورزشی و کلیه زمینه های زنده گی فرهنگی.

ماده چهاردهم:

۱. دول عضو مشکلات خاص زنان روستائی را مورد توجه قرار داده و به نقش مهمی که این زنان در جهت رفاه اقتصادی خانواده های خود از جمله کار در بخشهای غیرمالی اقتصاد به عهده دارند توجه خاص مبذول خواهند داشت. و کلیه اقدامات مقتضی را به عمل خواهند آورد تا مفاد این کنوانسیون در مورد زنان روستایی اجرا گردد.

۲- دول عضو کلیه اقدامات مقتضی (اقدامات ضروری) جهت رفع تبعیضات علیه زنان روستایی را به عمل خواهند آورد، تا این زنان براساس تساوی حقوق مردان و زنان در برنامه های عمرانی و روستایی شرکت کنند و از آن بهره مند گردند و به خصوص از حقوق آتی برخوردار شوند:

الف: شرکت در اجرا و تکمیل برنامه های عمرانی در کلیه سطوح.

ب: دسترسی به تسهیلات صحی کافی از جمله اطلاعات، مشاوره و خدمات در برنامه ریزی خانواده.

ج: استفاده مستقیم از برنامه های بیمه اجتماعی.

د: استفاده از کلیه دوره های آموزش رسمی و غیررسمی از جمله سواد آموزی عملی و نیز بهره مندی از خدمات و امکانات به منظور بالا بردن کار آیی فنی آنان.

ه: تشکیل گروه ها و تعاونی های انتفاعی به منظور دسترسی یک سان به امکانات اقتصادی یعنی دسترسی به مسایل دولتی و آزاد.

و: شرکت در کلیه فعالیت های جامعه.

ز: دسترسی به وامها و اعتبارات کشاورزی، تسهیلات بازاریابی، تکنالوجی مناسب و استفاده یک سان از زمین و اصلاحات ارضی و طرحهای اسکان مجدد زمین.

ج: بهره مند شدن از وسایل مناسب زنده گی بالاخص مسکن، وسایل صحی، آب و برق ارتباطات و حمل و نقل.

ماده پانزده:

۱- دول عضو با استفاده از قانون به زنان حق مساوی بامردان اعطا میکنند.
 ۱. دول عضو در مسایل مدنی به زنان اهلیت قانونی یک سان بامردان اعطا میکنند. تا زنان با در نظر گرفتن امکانات مشابه از این اهلیت استفاده کنند. دول عضو بالاخص به زنان حقوق یک سان با مردان اعطا میکنند، تا بتوانند قرارداد منعقد نمایند، به اداره املاک شان بپردازند و در کلیه مراحل داد رسی در دادگاه ها (محاکم) از حقوق یک سان با مردان برخوردار شوند.

۲- دول عضو موافقت مینمایند که کلیه قرارداد ها و سایر اسناد خصوصی دارای مدت اجرایی قانونی و محدود کننده اهلیت قانونی زنان، کان لم یکن تلقی گردد.
 ۲- دول عضو با در نظر گرفتن قانون نقل مکان و قانون حق انتخاب آزادانه محل اقامت و سکونت افراد حقوق برابر با مردان به زنان اعطا میکنند.

ماده شانزده:

۱- دول عضو کلیه اقدامات مقتضی رابه منظور رفع تبعیضات علیه زنان در زمینه مسایل مربوط به ازدواج و روابط خانواده گی به عمل خواهند آورد، تا براساس اصل بر خور داری مردان و زنان از حق مساوی و یک سان موارد زیر بالاخص مراعات شده باشد.
الف: حق مشابه برای ازدواج.

ب: حق مشابه در انتخاب آزادانه همسر و صورت گرفتن ازدواج به رضائیت کامل آنان.

ج: حقوق و تعهدات مشابه در طی دوران زناشویی و پس از جدایی.

د: حقوق و مسئولیت های مشابه به عنوان والدین صرف نظر از وضع روابط زناشویی در مسایلی که به فرزندان آنان مربوط میشود، در کلیه موارد منافع کودکان از الویت برخوردار است.

ه: حقوق مشابه در مورد تصمیم گیری آزادانه و مستقلانه نسبت به تعداد فرزندان و فاصله زمانی بارداری و دسترسی به اطلاعات و آموزش لازمه و استفاده از مسایلی که بر خور داری از چنین حقوق را میسر میسازد.

و: حق و مسئولیت های مشابه در مورد قیمومیت (سرپرستی و یا زیر حمایت خود گرفتن) حضانت (پرورش نمودن، طفل را پرورش دادن دایه گی کردن) سرپرستی و فرزند خوانده گی و یا استفاده از دستورالعمل های مشابه که بموجب قانون حقوق مزبور در آنها پیش بینی شده است، در کلیه موارد منابع کودکان در اولویت قرار دارد.

ز: حقوق فردی مشابه برای شوهر وزن منجمله حق انتخاب نام خانواده گی، حق انتخاب شغل و حرفه.

۲- نامزادی و ازدواج اطفال از نظر قانون دارای قدرت اجرایی نمی باشد و کلیه اقدامات ضروری منجمله وضع قانون برای تعیین حداقل سن مناسب برای ازدواج باید به عمل آید و ازدواج در دفتر رسمی باید ثبت گردد.

ماده هفدهم:

۱- به منظور بررسی و در نظر گرفتن پیشرفت حاصله در اجرای مفاد این کنوانسیون (میثاق) کمیته رفع تبعیضات علیه زنان (که از این به بعد کمیته خوانده میشود) تشکیل خواهد شد این کمیته از تاریخ لازم الاجرا شدن کنوانسیون از هژده عضو پس از تصدیق و الحاق سی و پنجمین دولت به کنوانسیون و بیست و سه نفر از کارشناسان دارای صلاحیت و مشهور به داشتن حسن اخلاق در زمینه مربوط به کنوانسیون تشکیل میشود. کارشناسان توسط دولت های عضو از میان اتباع کشورهای شان انتخاب میشوند و در سمت شخصی خود خدمت میکنند. در انتخاب این اشخاص به توضیح جغرافیایی عادلانه و به موجودیت اشکال مختلف تمدن و نیز اصل نظامهای حقوقی توجه میشود.

۲- اعضای کمیته توسط دول عضو از طریق رای مخفی و از میان کاندیدها انتخاب میشوند، هر دولت عضو میتواند یک نفر از اتباع خود را نامزد نماید.

۳- نخستین انتخابات شش ماه پس از اجرای این کنوانسیون برگزار خواهد شد، حداقل سه ماه قبل از تاریخ (تدویر) هرا انتخابات، دبیرکل سازمان ملل متحد در طی نامه بی از دول عضو میخواهد تا ظرف دوماه کاندیداهای خود را معرفی کنند. سرمنشی فهرست کاندیدا های دول عضورا به ترتیب حرف الفبا تهیه و برای دول عضو ارسال خواهد داشت.

۴- انتخابات اعضای کمیته در جلسه بی متشکل از دول عضو به ریاست سرمنشی ملل متحد و در مقرر آن سازمان برگزار خواهد شد. در این جلسه که حد نصاب تشکیل آن حضور

دوسوم نماینده گان دولت های عضو میباشد، اشخاصی انتخاب خواهد شد که بیشترین تعداد آرای و اکثریت مطلق آرا نمایندگان دول عضو حاضر در جلسه را بدست آورند.

۵- اعضای کمیته برای یک دوره چهارساله انتخاب میشوند، اگرچه دوره عضویت (۹) نفر از اعضای منتخب در اولین انتخابات پس از دو سال به پایان میرسد. اما بلا فاصله پس از اولین انتخابات اسامی این (۹) نفر عضو به قید قرعه و توسط رییس کمیته اعلام خواهد شد.

۶- انتخاب ۵ عضو دیگر کمیته مطابق با مفاد پاراگرافهای ۳، ۲، و ۴ این ماده و به دنبال سی و پنجمین تصدیق یا الحاق صورت خواهد گرفت. دوره عضویت دونفر از اعضای فوق در پایان دو سال خاتمه خواهد یافت و اسامی این دونفر به قید قرعه و توسط رئیس کمیته اعلام خواهد شد.

۷- به منظور اشغال پست بلامتصدی احتمالی، دولتی که کارشناس به عنوان عضو کمیته به انجام وظیفه مشغول نمی باشد. کارشناس دیگری را با تائید کمیته از بین اتباع خود انتخاب خواهد کرد.

۸- اعضای کمیته با تائید مجمع عمومی و برطبق ضوابط و شرایط مقرر آن مجمع و بادر نظر گرفتن اهمیت مسؤلیت های کمیته از سازمان ملل متحد مقررری دریافت میکنند.

۹- سرمنشی ملل متحد تسهیلات و اقدامات لازم به منظور انجام موثر وظایف کمیته تحت این کنوانسیون به عمل خواهد آورد.

ماده هژده:

۱- دول عضو متقبل میشوند گزارشی برای بررسی کمیته درمورد اقدامات تضمینی، قضایی و اجرایی و سایر اقدامات متخذ در راستای اجرای مفاد این کنوانسیون و پیشرفتهای حاصله از آن به سرمنشی سازمان ملل متحد بشرح زیر ارایه کنند.

الف: تهیه گزارش ظرف یکسال پس از لازم الاجرا شدن برای دول مربوطه.

ب: پس از آن حداقل هر چهارسال یکبار و در صورت درخواست کمیته زودتر از چهار سال.

۲- این گزارشات حاوی مسایل و مشکلاتی است که بر اجرای تعهدات و وظایف این کنوانسیون اثر میگذارد.

ماده نوزده:

- ۱- کمیته نظامنامه داخلی خود را تصویب میکند.
- ۲- کمیته کارمندان خود را برای یک دوره دو ساله انتخاب میکند.

ماده بیست:

- ۱- کمیته به منظور بررسی گزارشاتی که مطابق با ماده ۱۸ این کنوانسیون ارایه شده هر سال به مدتی که از دوهفته تجاوز نکند، تشکیل جلسه میدهد.
- ۲- جلسات کمیته عموماً در مقر (مرکز) سازمان ملل متحد یا در مرحله دیگری که به درخواست کمیته تعیین میشود، برگزار خواهد شد.

ماده بیست و یک:

- ۱- کمیته همه ساله از طریق شورای اقتصادی واجتماعی گزارشی درمورد فعالیتهای خود درمجمع عمومی تسلیم مینماید و براساس گزارشات واطلاعات واصله از دول عضو پیشنهادات و توصیه های کلی ارایه میدهد. این پیشنهادات و توصیه های کلی همراه با نظرات احتمالی دول عضو درگزارش کمیته درج میگردد.
- ۲- سرمنشی گزارشات کمیته راجهت اطلاع به کمیسیون و وضعیت زنان ارسال مینماید.

ماده بیست و دو:

آژانسهای تخصصی میتوانند درمحدوده فعالیت های خود بر اجرای مفاد این کنوانسیون نظارت کنند، کمیته میتواند از آژانسهای تخصصی دعوت کند تا گزارشاتی درمورد نحوه اجرای کنوانسیون در زمینه های که به حوزه فعالیت آنها مربوط میشود ارایه نمایند.

ماده بیست و سه:

هیچ عاملی برمفادی که موجب دستیابی سریعتر بر اصل تساوی حقوق زن و مرد در این کنوانسیون باشد موثر نخواهد بود عامل یاد شده ممکن است در موارد ذیل باشد.

الف: در قانون گذاری یک دولت عضو.

ب: در هر کنوانسیون دیگر، پیمان یا قرارداد بین المللی لازم الاجرا برای آن دولت.

ماده بیست و چهار:

دول عضو معتمد میگردند کلیه اقدامات لازم در سطح ملی را که هدف از آن تحقق کامل حقوقی است که در این کنوانسیون به رسمیت شناخته شده بعمل آورند.

ماده بیست و پنج:

- ۱- این کنوانسیون برای کلیه دول مفتوح میباشد.
- ۲- سرمنشی سازمان ملل متحد بعنوان مانددار این کنوانسیون تعیین شده است.
- ۳- رسمیت این کنوانسیون منوط به تصدیق است. اسناد تصدیق نزد سرمنشی سازمان ملل متحد به امانت گذاشته شده است.
- ۴- این کنوانسیون جهت الحاق کلیه دول مفتوح میباشد اسناد الحاق به سرمنشی ملل متحد باید سپرده شود.

ماده بیست و شش:

- ۱- دول عضو میتوانند در هر زمان طی برنامه یی خطاب به سرمنشی ملل متحد درخواست کنند، این کنوانسیون مورد تجدید نظر قرار گیرد.
- ۳- مجمع عمومی سازمان ملل متحد در مورد اقدامات احتمالی در مورد چنین درخواستی تصمیم خواهد گرفت.

ماده بیست و هفت:

- ۱- این کنوانسیون سی روز پس از تاریخی که بیستمین سند تصدیق یا الحاقیه آن نزد سرمنشی سازمان ملل متحد به امانت گذاشته شد، لازم الاجراء میگردد.
- ۲- پس از به ودیعه سپردن بیستمین سند تصدیق یا الحاق، برای هردولتی که این کنوانسیون را تصدیق میکند یابه آن ملحق میگردد، کنوانسیون مذکور سی روز بعد از تاریخی که این سند تصدیق یا الحاق به امانت گذارده شده، لازم الاجرا میگردد.

ماده بیست و هشت:

- ۱- سرمنشی سازمان ملل متحد پس از دریافت تحفظات دولت ها به هنگام تصدیق یا الحاق آنها را در اختیار کلیه دول قرار میدهد.
- ۲- تحفظاتیکه با هدف و منظور این کنوانسیون سازگار نباشد پذیرفته نخواهد شد.
- ۳- هرگاه این تحفظات مورد قبول واقع شود باید به سرمنشی اعلام گردد که وی سپس مراتب رابه اطلاع کلیه دول خواهد رسانید چنین تحفظات به مجرد دریافت به مورد اجرا گذاشته خواهد شد.

ماده بیست و نه:

۱- هرگونه اختلاف درتغیر یا اجرای این کنوانسیون بین دو دولت یا اعضای بیشتر که از طریق مذاکره حل نگردد. بنا به تقاضای یکی از طرفین به حکمیت ارجاع میگردد. اگرچنانچه ظرف شش ماه از تاریخ درخواست تشکیل داور، طرفین درمورد تشکیل آن به توافق نرسند، یکی از طرفین میتواند درخواست نماید تاموضوع به دیوان بین المللی داد گستری مطابق به اساس نامه دادگاه ارجاع گردد.

۲- هر دولت عضو میتواند به هنگام امضای یا تصدیق این کنوانسیون یا الحاق به آن اعلام کند که خود را موظف به اجرای پاراگراف یک این ماده نمی داند، سایر دول عضو با توجه به تحفظات هر دولت عضو در این مورد ملزم به رعایت پاراگراف فوق نمی باشد.

۳- هر دولت عضو که برطبق پاراگراف دو این ماده تحفظاتی انجام داده باشد، میتواند در هر زمان به سرمنشی سازمان ملل متحد اعلام نماید که از این تحفظات صرف نظر کرده است.

ماده سی:

این کنوانسیون که متون عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و هسپانوی آن دارای اعتبار یک سان میباشد، نزد سرمنشی سازمان ملل متحد به امانت گزارده میشود.